

ÚJ KÖNYVEK

A BALATONRÓL: LÓCZY LAJOS EMLÉKÉRE. PÉCS, 2008.

A Pécsi Tudományegyetem Földtudományok Doktoriskolája és műhelyének tagjai néhány évvel ezelőtt összehívták a hazai geográfia neves képviselőit Balatonfüredre. Ekkor fogalmazódott meg a Lóczy Lajos Balatoni Nyári Egyetem ötlete. Sajnos a terv nem valósult meg. Ez a pécsi egyetem által kiadott, Antal Géza, Tóth József és Wilhelm Zoltán által szerkesztett kötet a 2006. augusztus 3–5. között Balatonfüreden rendezett II. konferencia előadásainak szerkesztett anyagát tartalmazza. A kötet végén található egy, Lóczy Lajosról összeállított bibliográfia is.

LICHTNECKERT ANDRÁS:

ÉCSY LÁSZLÓ BALATONFÜREDI FÜRDŐIGAZGATÓ NAPLÓJA. BALATONFÜRED, 2008. (A Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadványai 41.)

A napló az 1863 és 1892 közötti időszakról számol be. Bár a napló nem teljes, mert egyes évek hiányoznak, forrásértéke mégis nagy jelentőségű. Segítségével képet kapunk a 19. század második felének polgári társadalmáról. A korszak számos neves személyisége feltűnik a könyv lapjain: Keöd József hajóskapitány, Jókai Mór, Laborfalvi Róza, Endrő-

di Sándor, Prielle Kornélia színésznő, Vaszary Kólos főapát és még sokan mások. A naplóra Lichtneckert András főlevéltáros bukkant rá kutatásai során. Hatalmas anyagot dolgozott fel, amely kötetbe rendezve páratlan kultúrtörténeti kincs. Écsy László 28 évesen Pannonhalmáról került Füredre, ahol 1835-től 1889 elejéig látta el fürdőigazgatói feladatait. Ötvennégy éven keresztül naponta vezette naplóját, amelyben rendszeresen beszámolt a tóparti időjárásról, a víz hőmérsékletéről; gazdaság-, egyház-, színház-, zene- és irodalomtörténeti feljegyzéseket is készített. Kitért a politikai élet eseményeire, és érzéletes képet adott Balatonfüred társadalmi életéről, a szórakozás formáiról, sportjáról, magánéletéről, hely- és tudománytörténeti mozzanatokról.

HUDI JÓZSEF:

A BALATONFÜREDI SZÍNHÁZAK ÉS SZÍNÉSZET TÖRTÉNETE. BALATONFÜRED, 2008. (A Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadványai sorozat 42.)

A kötet a füredi színművészet aranykoráról rajzol képet 1831-től a füredi állandó (kő)színház (amely egyben a Dunántúl első magyar nyelven játszó kőszínháza is volt) megnyitásától 1861-ig, az új színpódium elkészültéig. A szerző vázlatosan ismerteti a füredi színjátszás kezdeteit is. Bár nem teljesen dolgozza fel a füredi színjátszás történetét, forrásértéke nagy jelentőségű. Rendkívül gazdag forrás- és illusztráció anyaga képet ad a 19. század első felének, közepének polgári társadalmáról, a füredi fürdőhely életéről. A korszak szinte valamennyi neves színésze feltűnik a könyv lapjain: Egressy Gábor, Hivatal Anikó, Latabár Endre, Laborfalvi Róza, Lendvay Márton, Munkácsi Flóra, Prielle Kornélia, Széppataki Róza, de a társasági élet jeles képviselői is felvonulnak Kisfaludy Sándortól kezdve Jókai Móron át Varga Lajos főszolgabíróig.

Z. KARKOVÁNY JUDIT:

HIÁNYJEL: FEJEZETEK A BALATONFÜREDI ZSIDÓK TÖRTÉNETÉBŐL. BALATONFÜRED, 2008. (A Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadványai sorozat 43.)

A szerző munkájában, amelyet visszaemlékezések tesznek életszerűbbé, az 1944–45-ben elpusztult balatonfüredi zsidóknak állít emléket. Füreden és a környéken levő kis falvakban az 1800-as évek elejétől mintegy negyven zsidó család települt le, iparral, kereskedéssel foglalkoztak, később a füredi fürdőtelepen is üzleteik álltak. A szerző beszámol az első világháború, majd a két világháború közötti időszakról is, az első és a második zsidótörvény következményeiről, a deportálásokról, a gettók és a haláltáborok szörnyűségeiről. A füredi járás zsidó lakosságát 1944 májusában a tapolcai gettóba vitték, majd átkerültek a zalaegerszegi téglagyárba, ahonnan júliusban érkeztek meg Auschwitzba. Az elhurcolt százötvenhárom emberből csak tizenöten tértek vissza.

SZIKLAI ZOLTÁN SZERK.: A KOSSUTH UTCAI II. SZ. NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA TÖRTÉNETE 1959 – 2009. BALATONFÜRED, 2009. és

TÓTHNÉ KOVÁCS ALIZ: ADATOK ÉS KIEGÉSZÍTÉSEK A II. SZ. NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA TÖRTÉNETÉHEZ. BALATONFÜRED, 2009.

A II. sz. Napközi Otthonos Óvoda 2009. május 21-én ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. A

kiadvány összefoglalja az intézmény történetét a kezdetektől napjainkig. Az Óvárosban – a könyvtár és a füredi református (fehér) templom között – helyezkedik el az óvoda két különálló épületben. Az öt csoportnak helyet adó Kossuth Lajos utcai egykori járásbírószágot többször átalakították, bővítették. A klasszicista stílusban emelt, műemlék jellegű Mogyoró utcai részleg is többszöri átalakítás után nyerte el jelenlegi ideális óvodaarculatát. A könyv rendkívül gazdag korabeli forrásszemelvényekben és illusztrációkban. A kötetekkel szorosan egybekapcsolódik a következő munka:

SZIKLAI ZOLTÁN SZERK.: A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ELEMI ISKOLA ÉVTIZEDEI. BALATONFÜRED, 2009.

180 évvel ezelőtt a református gyülekezet emeletes iskolát épített Füreden. Az iskolaalapító Nagy István füredi prédikátor az oktatásnak ugyan csak egyik feltételét teljesítette az iskola megépítésével, de valószínűleg ő is tevékeny részese volt javaslataival, hogy a feltételek második fele is létrejöjjön, és egységes oktatási tananyag és tanrend kerüljön bevezetésre a Dunántúl református iskoláiban. Márton Gábor az 19. század közepén az elsők között határozta meg tankönyveivel és rendeleteivel a népoktatás fejlődésének fő irányát. A patinás intézményt 60 éve államosították, s néhány év elteltével „kisegítő” iskola lett, bő négy évtizede már iskolai oktatás sem folyik falai között. Miklós Ferenc református lelkipásztornak köszönhetően betekinthetünk az egyik legrégebbi füredi oktatási intézmény történetébe, néhol csak vázaltszerűen, mert az ide vonatkozó iratok jelentős része megsemmisült az évtizedek folyamán. A kiadvány értékét növeli, hogy gazdag korabeli forrásszemelvényekben és illusztrációkban. A könyv az utolsó harmadában az iskola egykori tanítóiról és tanítványairól ad egyfajta kaleidoszkópot.

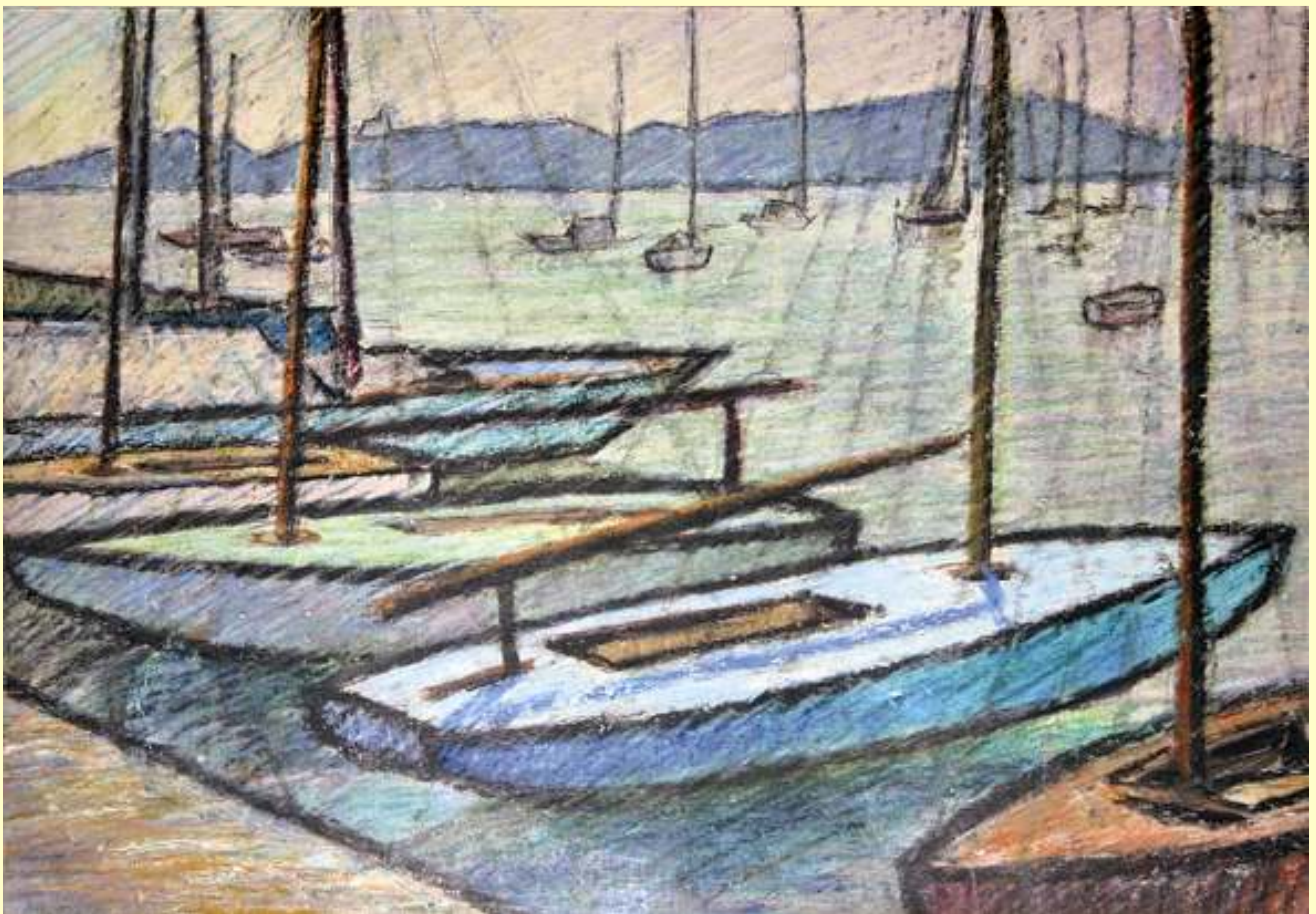
Bányai Erzsébet: Erdélyi életkép

Bányai Erzsébet: Velencei paloták

Bányai Erzsébet: Fürdőzők

Bányai Erzsébet: Vitorlások a füredi kikötőben